

НАЦИОНАЛНА КОНФЕРENCIЈА О ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈИ

29- 30. 03. 2010. године

Народна скупштина Републике Србије, Краља Милана 14, Београд

ОПШТИ ЗАКЉУЧЦИ

- Децентрализација је неопходан предуслов за ЕУ интеграције.
- Децентрализација као процес који се одвија “одоздо према горе” служи да демократизује друштво и повећа учешће грађана у процесу доношења одлука.
- Политичка воља је предуслов децентрализације.
- Децентрализација је економски важна, јер подстиче улагања, отварање радних места, виши стандард и генерално економски развој.
- Ако се уводи децентрализација, мора се променити и преовлађујући концепт. Локалне јединице власти се морају навићи на конкуренцију и предузетништво.
- Општинама и градовима треба вратити имовину. Она је посебно важна у ситуацији када локалне јединице власти не могу да изађу на тржиште хартија од вредности, јер им омогућава да се задужују уз ниже камате и осигурава предвидљивије финансирање.
- Промене у профили финансија локалне власти утичу на политику локалних јединица власти.

❖ *ШТА ЈЕ УРАЂЕНО У ПЕРИОДУ ОД 2000. ДО 2010. ГОДИНЕ У СРБИЈИ У ОБЛАСТИ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ:*

1. Део надлежности је пренет на градове и општине (па и Покрајину): у области образовања, здравља, социјалних послова.
2. Донет је Закон о финансирању локалне власти (јул 2006.) у складу са европским стандарима.
3. Донет је Закон о градовима те је број градова са 4 повећан на 25 (посредно, тиме је умањен број становника у општинама са 55 000 на 25 000).
4. Формиран је Национални савет за децентрализацију (као покушај да се стратешки и системски управља процесима децентрализације).
5. Европске интеграције ће значити децентрализацију и демократизацију уз примену европских стандарда (ЕУ и њена тела су важан партнер у овом процесу).

❖ *НЕОПХОДНО ЈЕ:*

1. Вратити имовину локалним властима (и Покрајини).
2. Треба надаље ићи у процесе преношења надлежности (увек уз средства којима се могу реализовати пренети послови).
3. Неопходно је модернизовати администрацију на локалном нивоу и увести мерит систем у управу и службнички систем (од апарата власти у јавну службу у функцији грађана).
4. Комплетирати нивое локалних власти (Кориговати Уставно ограничење за формирање региона, покраина).
5. Увести субвенцијаритет као важан принцип партнерства свих нивоа власти (комбибнација демократичности, ефикасности и ефективности). Градити партнерски тип односа држава - локалне власти.
6. Кориговати изборни систем уз дефинитивно уклањање везаног мандата као недемократског принципа који је утемељио партократију.
7. Реформисати Јавна предузећа и ЈКП (афирмација професионализације, тржишног привређивања и заувек прекинути праксу третирања ових предузећа као партијског плена уз одливање новца ових предузећа ка политичким партијама).

❖ *ПОСТОЈЕЋИ ПРОБЛЕМИ КОЈЕ ЈЕ НЕОПХОДНО КОРИГОВАТИ КАКО БИ СЕ МОГЛИ НАЧИНИТИ ДАЉИ КОРАЦИ КА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈИ И ДЕМОКРАТИЗАЦИЈИ:*

1. Корупција (она је системска и мора се покренути одлучнија борба против корупције).
2. Партократија (изборни систем и споил систем запошљавања, сивих канала новца крупни су проблеми који оптерећује друштво).
3. Правна држава (судска грана власти мора имати већи степен самосталности од извршне гране власти у избору кадрова, нпаредовању као и коначно увођење судског буџета, као инструмента материјалне аутономије судства).
4. Активно укључити медије у процес осветљавања смисла децентрализације и добити које сви грађани и друштво у целини имају од ње.
5. Усвојити Закон о имовини који ће вратити права општинама да саме планирају и организују свој развој.
6. Осмислити процес писања стратегије за децентрализацију тако да обухвати градјане, организације цивилног друства, локалне власти, бизнис сектор, медије и остале заинтересоване стране.
7. У процесу децентрализације треба раздвојити процесе територијалне организације од процеса преношења надлежности.
8. У процесу преношења надлежности треба бити опрезан са преузимањем неких одговорности од општина (и преношењем на нове регионе), нарочито ако се оне не слажу са тим.
9. У Србији бисмо могли да искористимо неке делове шпанског модела децентрализације, нарочито оне које се односе на преношење одговорности са националног на регионални ниво. За примену истог мора да постоји одлична сарадња између националног и регионалног нивоа, као и сарадња и солидарност међу општинама.
10. У процесу територијалне организације потребно је решити тренутну ситуацију асиметричне аутономије у Србији (статус Војводине), дајући остатку Србије исте могућности за развој и доношење одлука.
11. Прецизније одредити критеријуме за добијање статуса града.
12. Развити капацитете градова и општина дефинисањем њихових одговорности по закону.

СПОРНА ПИТАЊА:

- Да ли је боља симетрична или асиметрична децентрализација?
- Да ли постоји доминантан модел децентрализације и који би могао бити најбољи?
- Која је оптимална величина локалних јединица власти?
- Који су критеријуми за успостављање локалних јединица власти?
- Да ли децентрализација подстиче и индустријску иновацију или не?
- Да ли пре децентрализације прво треба обавити реформу локалних јединица власти или не. Ако не би претходно било реформе, могло би се десити да повећане могућности задуживања оду на финансирање превеликог броја запослених.

О ЗАКЉУЧЦИМА ИЗВЕСТИЛИ:

- *Снежана Стојановић*
модератор панела **ПРОЦЕСИ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ**
- *Мирјана Барбуловић*
модератор панела **МОДЕЛИ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈЕ**
- *Мирослав Прокопијевић*
модератор панела **ФИНАНСИЈСКА НЕЗАВИСНОСТ:**
фискална и имовинска децентрализација